



บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อ ทศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาและพฤติกรรมกรรมการให้นมบุตรของมารดาตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นหญิงมีครรภ์ที่มารับบริการฝากครรภ์ ณ หน่วยฝากครรภ์ตึกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศิริราช ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้คือ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุครรภ์มากกว่า 36 สัปดาห์ขึ้นไป หรืออยู่ในระยะเดือนสุดท้ายก่อนคลอด ที่มาฝากครรภ์ในระยะเวลาที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถอ่านหนังสือได้ และมีที่อยู่ที่แน่นอนสามารถติดต่อได้ จำนวน 302 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ "แบบสอบถามทัศนคติการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมกรรมการให้นมบุตร" ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของไอเซนและฟิชไบน์ (Ajzen and Fishbein, 1980) โดยศึกษาตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการให้นมมารดาและนมขวด ความเชื่อที่มีต่อความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลใกล้ชิดในการให้นมมารดาและนมขวด การประเมินผลกรรมของการให้นมมารดาและนมขวด และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
2. ทัศนคติต่อชนิดของการให้นมบุตร และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในชนิดของการให้นมบุตร
3. เจตนาในชนิดของการให้นมบุตรในระยะ 1 เดือนหลังคลอด
4. พฤติกรรมการให้นมบุตรในระยะ 1 เดือนหลังคลอด

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. สํารวจความเชื่อของหญิงมีครรภ์ที่มีอายุครรภ์ 36 สัปดาห์ขึ้นไป หรืออยู่ในระยะเดือนสุดท้ายก่อนคลอดที่มาฝากครรภ์ ณ หน่วยฝากครรภ์ ดึกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศิริราช ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ระหว่างวันที่ 4-15 มีนาคม 2528 โดยให้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดอย่างอิสระ (ดูในภาคผนวก ก) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ

- ก) ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลของการให้นมมารดาและนมขวด
- ข) กลุ่มอ้างอิงเด่นชัดที่มีอิทธิพลต่อการให้นมมารดาและนมขวด
- ค) ค่าแสดงความรู้สึกที่มีต่อการให้นมมารดาและนมขวด

สรุปผลการตอบแบบสอบถามได้ดังนี้

ก) ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการให้นมมารดา และนมขวด

(1) ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการให้นมมารดา

จากการแจกแจงความถี่ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการให้นมมารดาของหญิงมีครรภ์จำนวน 100 คน ซึ่งจัดข้อความเชื่อที่มีผลกระทบใกล้เคียงกันเข้าไว้ด้วยกัน เป็นกลุ่มข้อความเชื่อเด่นชัดจำนวน 10 กลุ่มข้อความเชื่อจากจำนวนข้อความเชื่อทั้งหมด 53 ข้อความ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข) ในแต่ละกลุ่มข้อความเชื่อจำแนกเป็นความเชื่อหลักที่เป็นอิสระต่อกันได้ 15 ข้อความเชื่อ ดังแสดงในตารางที่ 7

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 แสดงความ เชื่อหลัก เกี่ยวกับผลที่ เกิดจากการให้มมารดา

อันดับที่	ผลที่เกิดจากการให้มมารดาแก่บุตร	ความถี่
1	บุตรแข็งแรงไม่เจ็บป่วยบ่อย	83
2	การประหยัดค่าใช้จ่าย	42
3	บุตรมีภูมิคุ้มกันโรค	40
4	บุตรอ้วนท้วนสมบูรณ์	24
5	บุตรรักพ่อแม่	22
6	เกิดความผูกพันระหว่างมารดาและบุตร	17
7	ไม่ต้องเสีย เวลาชงนม	10
8	บุตรไม่มีอาการท้องผูก	8
9	บุตรร้องกวนน้อย	8
10	บุตรได้รับสารอาหารครบถ้วน	7
11	มารดาสัง เกตอาการผิดปกติของบุตรได้ง่าย	7
12	บุตรไม่มีอาการท้องเสีย	6
13	การมีบุตรห่าง	5
14	บุตรว่านอนสอนง่าย	4
15	มดลูก เข้าอยู่ เร็ว	4

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(2) ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการให้นมขวด

จากการแจกแจงความถี่และพิจารณาข้อความเกี่ยวกับผลของการให้นมขวดของหญิงมีครรภ์จำนวน 100 คน ซึ่งจัดข้อความเชื่อที่มีผลกระทบใกล้เคียงกันเข้าไว้ด้วยกัน ได้เป็นกลุ่มข้อความเชื่อเด่นชัดจำนวน 12 กลุ่ม จากจำนวนข้อความเชื่อทั้งหมด 54 ข้อความ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข) ในแต่ละกลุ่มสามารถจำแนกเป็นความเชื่อหลักซึ่งเป็นอิสระต่อกันได้ 15 ข้อความเชื่อ ดังแสดงในตารางที่ 8



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 แสดงความเชื่อหลักเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการให้มฆวด

อันดับที่	ผลที่เกิดจากการให้มฆวดแก่บุตร	ความถี่
1	บุตรไม่แข็งแรง เจ็บป่วยบ่อย	40
2	การสิ้นเปลืองเงิน	32
3	มารดาสามารถทำงานอื่น ๆ ได้	23
4	บุตรท้องเสียบ่อย	23
5	บุตรมีภูมิต้านทานโรคน้อย	16
6	บุตรขาดความอบอุ่น	16
7	บุตรแพ้นมผงบางชนิด	15
8	บุตรไม่รักพ่อแม่	13
9	บุตรเกิดการติดเชื้อ เนื่องจากดื่มนมจากขวดที่ล้างไม่สะอาด	10
10	ใช้เวลามากในการเตรียมนมให้บุตรดื่ม	9
11	บุตรมีอาการท้องผูก	9
12	บุตรมีอาการท้องอืด	8
13	บุตรเจริญเติบโตช้ากว่าปกติ	6
14	บุตรร้องกวนน้อย	5
15	สะดวกในการเดินทาง	5

ข) ความเชื่อของหญิงมีครรภ์ต่อกลุ่มบุคคลใกล้ชิดต่าง ๆ ที่คิดว่าบุคคลเหล่านั้นสนับสนุนหรือคัดค้านการให้นมมารดา และนมขวด

(1) จากการแจกแจงความถี่ความเชื่อของหญิงมีครรภ์ต่อกลุ่มบุคคลใกล้ชิดต่าง ๆ ที่คิดว่าบุคคลเหล่านั้นสนับสนุนหรือคัดค้านการให้นมมารดา ได้เป็นกลุ่มอ้างอิงเด่นชัด (Salient Normative Beliefs) จำนวน 6 กลุ่มดังแสดงในตารางที่ 9 จากจำนวนกลุ่มอ้างอิงในการให้นมมารดาทั้งหมด 12 กลุ่ม (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

ตารางที่ 9 แสดงกลุ่มอ้างอิงเด่นชัดในการให้นมมารดา

อันดับที่	ผู้สนับสนุนการให้นมมารดา	ความถี่
1	สามี	61
2	พ่อแม่ตนเอง	45
3	ญาติพี่น้อง	38
4	หมอ พยาบาล	33
5	เพื่อนบ้าน	19
6	เพื่อนร่วมงาน	15

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(2) จากการแจกแจงความถี่ความเชื่อของหญิงมีครรภ์ต่อกลุ่มบุคคล
ใกล้เคียงต่าง ๆ ที่คิดว่าบุคคลเหล่านั้นสนับสนุนการแท้งมขวด ได้เป็นกลุ่มอ้างอิงเด่นชัด (Salient
Normative Belief) จำนวน 6 กลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 10 จากจำนวนกลุ่มอ้างอิงในการ
แท้งมขวดทั้งหมด 10 กลุ่ม (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

ตารางที่ 10 แสดงกลุ่มอ้างอิงเด่นชัดในการแท้งมขวด

อันดับที่	ผู้สนับสนุนการแท้งมขวด	ความถี่
1	เพื่อนร่วมงาน	10
2	ญาติพี่น้อง	8
3	สามี	6
4	เพื่อนบ้าน	6
5	พ่อแม่ตนเอง	5
6	บริษัทผลิตนม	2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค) ค่าแสดงความรู้สึกที่มีต่อการให้นมมารดา และนมขวด จากการแจกแจง
ความถี่ค่าแสดงความรู้สึกในการให้นมมารดา และนมขวดที่หญิงมีครรภ์ระบุถึง ได้ค่าแสดงความรู้สึกในการให้นมมารดา และนมขวดที่มีความถี่สูง ๆ ดังแสดงในตารางที่ 11 และ 12

ตารางที่ 11 ค่าแสดงความรู้สึกในการให้นมมารดา โดยเรียงตามลำดับความถี่

อันดับที่	ค่าแสดงความรู้สึกในการให้นมมารดา	ความถี่
1	ดี	65
2	สะดวกสบาย	31
3	ประหยัดเงิน	21
4	น่าภาคภูมิใจ	18
5	สะอาดถูกอนามัย	8
6	ปลอดภัย	8
7	มีประโยชน์	8

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ค่าที่แสดงถึงความรู้สึกในการให้มขวด โดยเรียงตามลำดับความถี่

อันดับที่	ค่าแสดงความรู้สึกในการให้มขวด	ความถี่
1	ไม่ดี	27
2	สิ้นเปลือง	19
3	จำเป็นเมื่อต้องออกทำงานนอกบ้าน	18
4	สะดวกเมื่อออกนอกบ้าน	13

2. พิจารณาคัดเลือก "ข้อความ" และ "ค่า" นำไปใช้สร้างข้อกระทงในแบบสอบถาม

ก) ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการให้มขวด และนมขวด สํารวจได้ 53 และ 54 ข้อความตามลำดับ พิจารณาคัดเลือกข้อความเชื่อหลักที่มีความถี่สูง ๆ ที่เป็นอิสระต่อกันในแต่ละกลุ่มข้อความเชื่อ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข) และใช้เกณฑ์การคำนวณพิจารณาเลือกข้อความเชื่อที่มีความถี่สูงที่สุด ไปจนถึงข้อความเชื่อที่ทำให้รวมความถี่ได้ 75 % ของความถี่รวมทั้งหมด (Ajzen & Fishbein 1980 : 72) ปรากฏว่าได้ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลของการให้มขวดและนมขวดอย่างละ 15 ข้อความ

ข) ความเชื่อที่มีต่อความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลใกล้ชิดในการให้มขวดและนมขวด สํารวจได้ 12 และ 10 กลุ่มตามลำดับ ซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้เรียกว่ากลุ่มอ้างอิง พิจารณาคัดเลือกกลุ่มอ้างอิงเด่นชัดโดยใช้เกณฑ์เช่นเดียวกับข้อ ก ได้กลุ่มอ้างอิงเด่นชัดในการให้มขวดและนมขวดอย่างละ 5 กลุ่ม แต่เมื่อพิจารณากลุ่มอ้างอิงอื่น ๆ ที่เหลือ เห็นว่ามีกลุ่มอ้างอิงที่น่าสนใจศึกษาในการให้มขวดและนมขวดอีก จึงได้เพิ่มเติมกลุ่มอ้างอิงที่เหลือถัดไปอีกอย่างละ 1 กลุ่ม ดังนั้นจึงได้กลุ่มอ้างอิงเด่นชัดในการให้มขวดและนมขวดอย่างละ 6 กลุ่ม เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามฉบับทดลองใช้

ค) ค่าแสดงความรู้สึกในการให้มขวดและนมขวด สํารวจได้ 24 และ 28 ค่าตามลำดับ พิจารณาค่าแสดงความรู้สึกในการให้มขวดและนมขวดที่มีความถี่สูง ๆ

(ดูตารางที่ 11 และ 12) มาหาค่าที่มีความหมายตรงกันข้าม เพื่อนำไปสร้างมาตรวัดทัศนคติ โดยทางตรงตามแบบมาตราจำแนกความหมาย (Semantic Differential Scale) ของออสกู๊ด และคณะ (Osgood, et al. 1957) ได้คำคู่ที่มีความหมายตรงกันข้ามดังนี้

ดี - เลว

ประหมัด - ฟูมเฟือย

สะดวกสบาย - ยุ่งยาก

น่าภาคภูมิใจ - น่าละอาย

สะอาดถูกอนามัย - สกปรก

มีประโยชน์ - มีโทษ

ปลอดภัย - อันตราย

จำเป็น - ไม่จำเป็น

3. นำผลการคัดเลือกทั้ง 3 กรณีข้างต้น สร้างเป็นแบบสอบถามการให้มุมมอง (ดูในภาคผนวก ค)

ประสิทธิภาพของเครื่องมือ

นำแบบสอบถามการให้มุมมองที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ โดยศึกษาขึ้นนำกับกลุ่มหญิงมีครรภ์ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน เมื่อวันที่ 1-5 เมษายน 2528 แล้วนำข้อมูล มาศึกษาประสิทธิภาพของแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX ได้ผลดังนี้

การวิเคราะห์ข้อกระทบ

นำแบบสอบถามฉบับทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำผลมา วิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อของคะแนนทัศนคติทางตรง (A_B) คือการให้มุมมองและ นมขวด ทัศนคติทางอ้อมต่อการให้มุมมองและนมขวด (b_i, e_i) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ทางอ้อมในการให้มุมมองและนมขวด (NB_i, Mc_i) โดยแบ่งเป็นกลุ่มสูง 25 % และกลุ่มต่ำ 25 % และทดสอบความแตกต่างของตัวแปรแต่ละตัวด้วยค่าที่ (t-test) ดังแสดงในตารางที่

ตารางที่ 13 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติทางตรงต่อการให้นมมารดา
(A_{BF}) ระหว่างกลุ่มสูง กับกลุ่มต่ำด้วยค่าที (t-test)

A_{BF}	กลุ่มสูง (n=11)		กลุ่มต่ำ (n=11)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	3	0.0	2.8182	0.405	1.49
2	3	0.0	1.5455	1.635	2.95**
3	3	0.0	1.7273	0.647	6.53***
4	3	0.0	2.6364	0.505	2.39*
5	3	0.0	2.6364	0.505	2.39*
6	3	0.0	2.3636	1.120	1.88*
7	3	0.0	2.6364	0.505	2.39*
8	3	0.0	2.5455	0.522	2.89**

* $P < .05$

** $P < .01$

*** $P < .001$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติทางตรงต่อการให้หม�วอด

(A_{BO}) ระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำด้วยค่าที (t-test)

A _{BO}	กลุ่มสูง (n=11)		กลุ่มต่ำ (n=11)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	1.9091	0.701	1.3636	0.924	9.36***
2	1.6364	1.027	0.0	1.414	3.11**
3	2.2727	0.647	0.1818	1.662	4.56***
4	2.3636	0.674	-0.9091	1.136	8.22***
5	2.3636	0.505	-1.5455	0.522	17.85***
6	2.2727	0.786	0.8182	1.250	6.94***
7	2.000	1.095	-1.5455	0.934	8.17***
8	1.8182	0.982	-0.9091	1.044	6.31***

** P < .01

*** P < .001

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติทางอ้อมต่อการให้นมมารดา

($b_{i e_{iBF}}$) ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำด้วยค่าที (t-test)

$b_{i e_{iBF}}$	กลุ่มสูง (n=11)		กลุ่มต่ำ (n=11)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	9	0.0	6.00	4.025	2.47*
2	8.7273	0.905	7.3636	2.063	2.01*
3	9	0.0	6.6364	3.233	3.45**
4	9	0.0	6.6364	2.888	2.76**
5	9	0.0	4.7273	4.292	3.30**
6	8.2727	1.679	3.9091	4.036	3.31**
7	8.4545	1.214	5.2727	2.195	4.21***
8	8.7273	0.905	5.8182	3.601	2.60*
9	8.1818	1.940	2.2727	4.002	4.41***
10	8.4545	1.214	3.1812	3.601	4.05***
11	8.4545	1.214	1.5455	4.547	4.87***
12	9.000	0.0	3.6364	5.446	3.27**
13	7.4545	1.864	0.6364	3.472	5.74***
14	7.9091	1.514	3.5455	4.762	2.90**
15	7.0909	3.618	3.8182	4.119	1.98

* $P < .05$

** $P < .01$

*** $P < .001$

ตารางที่ 16 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติทางอ้อมต่อการให้นมขวด

($b_{i iBO}^e$) ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำด้วยค่าที (t-test)

$b_{i iBO}^e$	กลุ่มสูง (n=11)		กลุ่มต่ำ (n=11)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	3.1818	1.722	0.8182	1.834	3.12**
2	3.3636	1.963	0.2727	3.379	2.62*
3	6.3636	2.378	2.9091	3.700	2.60*
4	2.7273	1.009	-1.2727	2.901	4.32***
5	2.3636	0.4545	1.206	2.841	3.03**
6	2.1818	2.183	0.0909	1.973	2.56*
7	3.0909	1.136	-0.1818	2.228	4.34***
8	2.7273	0.786	0.0909	1.375	5.52***
9	3.0000	1.265	1.3636	2.014	2.29*
10	5.1818	2.786	0.2727	3.797	3.46**
11	2.3636	1.629	0.7273	2.760	1.69
12	2.8182	1.401	1.8182	2.926	4.74***
13	3.1818	1.471	-0.7273	2.533	4.43***
14	3.1818	1.662	-1.0909	2.023	5.41***
15	5.3636	4.388	0.9091	3.754	2.56*

* $P < .05$

** $P < .01$

*** $P < .001$

ตารางที่ 17 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมใน
การให้มมารดา ($NB_{iMc_{iBF}}$) ระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำด้วยค่าที (t-test)

$NB_{iMc_{iBF}}$	กลุ่มสูง (n=11)		กลุ่มต่ำ (n=11)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	20.1818	1.401	12.3626	4.545	5.45***
2	21.00	0.0	14.3636	5.500	4.00***
3	20.1818	1.401	8.4545	3.857	9.48***
4	19.0909	1.514	4.7273	3.409	12.77***
5	18.5455	2.252	3.3636	1.748	17.66***
6	21.000	0.0	15.6364	5.278	3.37**

* $P < .05$

** $P < .01$

*** $P < .001$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมในการ
ให้หมวด (NB_iMc_{iBO}) ระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำด้วยค่าที (t-test)

NB _i Mc _{iBO}	กลุ่มสูง (n=11)		กลุ่มต่ำ (n=11)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	9.00	5.727	2.1818	4.936	2.99**
2	10.00	4.96	3.000	8.649	2.33*
3	8.9091	4.826	0.0909	5.839	3.86***
4	7.4545	5.126	2.7273	3.379	5.50***
5	8.7273	5.140	0.0909	3.673	4.53***
6	7.9091	5.735	0.0909	4.392	3.67**

* P < .05

** P < .01

*** P < .001

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการวิเคราะห์ข้อกระทง พิจารณาตามตัวแปรที่ศึกษาคือ

1. ทศนคติทางตรงต่อการให้มมารดาและนมขวด ปรากฏว่ามาตรวัดทศนคติต่อการให้มมารดาสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 เพียงข้อเดียว และมาตรวัดทศนคติต่อการให้นมขวดสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อ ด้วยความจำเป็นในการคำนวณที่จะต้องมข้อกระทงเท่ากันทั้งสองมาตร จึงไม่ตัดข้อกระทงใดออกจากมาตรทั้งสองนี้
2. ทศนคติทางอ้อมต่อการให้มมารดา และนมขวด ปรากฏว่าสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 15 ในมาตรวัดทศนคติทางอ้อมต่อการให้มมารดา และข้อ 11 ในมาตรวัดทศนคติทางอ้อมต่อการให้นมขวด ซึ่งอาจเป็นไปได้ใน 2 กรณีคือ 1 คนส่วนใหญ่มีความเชื่อเหมือน ๆ กัน 2 คนส่วนใหญ่อ่านข้อกระทงแล้วไม่เข้าใจความหมาย จึงพิจารณาตัดข้อกระทงทั้งสองข้อนี้ออก
3. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมในการให้มมารดาและนมขวด ปรากฏว่าสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกข้อ จึงไม่ตัดข้อกระทงใดออก

การหาค่าความเที่ยง (Reliability)

หาค่าความเที่ยงของค่าคอมในมาตรวัดทศนคติต่อการให้มารดาและนมขวดทั้งทางตรงและทางอ้อม และมาตรวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมในการให้มมารดาและนมขวด โดยใช้วิธีวัดความคงที่ภายใน (The Measure of Internal Consistency) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α) ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงค่าความเที่ยงของมาตรวัดทัศนคติต่อการให้นมมารดาและนมขวดทั้งทางตรง
และทางอ้อม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมในการให้นมมารดา
และนมขวด

ตัวแปร		จำนวนข้อ	ค่าความเที่ยง (α)
ทัศนคติทางตรงต่อการให้นมมารดา	(A_{BF})	8	0.63
ทัศนคติทางตรงต่อการให้นมขวด	(A_{BO})	8	0.89
ทัศนคติทางอ้อมต่อการให้นมมารดา	$(b_{i e_{iBF}})$	14	0.76
ทัศนคติทางอ้อมต่อการให้นมขวด	$(b_{i e_{iBO}})$	14	0.83
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม ในการให้นมมารดา	$(NB_{i MC_{iBF}})$	6	0.89
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมในการ ให้นมขวด	$(NB_{i MC_{iBO}})$	6	0.84

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำจดหมายจากหัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา ไปติดต่อกับผู้อำนวยการโรงพยาบาลศิริราช เพื่อขออนุญาตทำการวิจัยในกลุ่มตัวอย่าง และเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังหัวหน้าภาควิชาสุติ-นรีเวชวิทยา และหัวหน้าภาควิชากุมารเวชศาสตร์

2. เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งแบ่งเป็น 2 ช่วงคือ

ช่วงแรก เก็บข้อมูลจากกลุ่มหญิงมีครรภ์ที่มาใช้บริการฝากครรภ์ ณ หน่วยฝากครรภ์ โรงพยาบาลศิริราช ในระยะตั้งครรภ์ได้ 36 สัปดาห์ขึ้นไป หรืออยู่ในระยะเดือนสุดท้ายก่อนคลอด ตั้งแต่วันที่ 28 พฤษภาคม 2528 ถึงวันที่ 4 กรกฎาคม 2528

ช่วงหลัง เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดิม ที่นำเด็กมาตรวจสุขภาพในระยะ 1 เดือนหลังคลอด ตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2528 ถึงวันที่ 17 กันยายน 2528

การเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงแรก

1. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งครรภ์ได้ 36 สัปดาห์ขึ้นไป สามารถอ่านหนังสือได้ และมีที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ ภายหลังจากได้รับการตรวจครรภ์จากแพทย์เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยพิจารณาจากรายงานการตรวจครรภ์ สอบถามความสามารถในการอ่านและที่อยู่อาศัย

2. เมื่อผู้วิจัยรวบรวมกลุ่มตัวอย่างได้เป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน แจกแบบสอบถามให้คนละ 1 ชุด

3. อธิบายวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบสอบถาม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจความสำคัญของการวิจัย และตั้งใจทำแบบสอบถาม

4. อธิบายคำชี้แจง และวิธีการตอบแบบสอบถามโดยให้กลุ่มตัวอย่างอ่านตามไปด้วย แล้วทดสอบความเข้าใจโดยอ่านคำถามให้ทดลองตอบ ทดสอบจนแน่ใจได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเข้าใจวิธีการตอบแบบสอบถาม

5. เน้นให้เข้าใจว่าการตอบแบบสอบถามนี้ ไม่มีค่าตอบแทนหรือผิด และจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวเขา จึงขอให้ตอบความเชื่อ ความคิด และความรู้สึกของตนเอง

6. จัดสถานที่ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถาม และเปิดโอกาสให้ซักถามผู้วิจัยได้ตลอดเวลาในกรณีที่ไม่ว่างใจ เมื่อทำแบบสอบถามเสร็จแล้วให้นำมาส่งแก่ผู้วิจัย ซึ่งใช้เวลาในการตอบประมาณ 45 นาที

7. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทันที หากพบว่าชุดใดมีคำตอบไม่ครบทั้งหมดก็ขอให้กลุ่มตัวอย่างทำเพิ่มเติมให้ครบทุกข้อ เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยก็จะคืนใบฝากครรภ์พร้อมทั้งบัตรโรงพยาบาลที่ได้ทำเครื่องหมายไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงหลัง

1. กลุ่มตัวอย่างทุกคนที่มาคลอด ณ โรงพยาบาลศิริราช จะได้รับใบนัดให้นำบุตรมาตรวจสุขภาพเมื่ออายุครบ 1 เดือน ณ หน่วยตรวจสุขภาพเด็ก ตึกผู้ป่วยนอกชั้น 3 โรงพยาบาลศิริราช ในวันอังคาร เวลา 13.00 น.

2. ผู้วิจัยเป็นผู้รับใบนัดตรวจสุขภาพเด็กทุกคนที่มาตรวจ ถ้าพบว่าบัตรชุดใดมีเครื่องหมายที่ผู้วิจัยทำไว้เมื่อครั้งมาฝากครรภ์ ก็แจกแบบสอบถามชุดที่ 2 ให้ตอบ (ตั้งในภาคผนวก ง)

3. ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่มาตรวจสุขภาพเด็กตามนัด ผู้วิจัยส่งจดหมายให้ตอบมาทางไปรษณีย์ (ตั้งในภาคผนวก ง)

การเตรียมข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนอีกครั้งหนึ่ง ชุดใดที่มีคำตอบไม่ครบทุกข้อ ออก ปราบกฏว่าได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 302 ชุด

2. ลงรหัสข้อมูลในช่องที่เตรียมไว้ด้านขวามือของแบบสอบถาม และเพื่อความสะดวกในการบันทึกข้อมูล การลงรหัสในตอนที่ 2 ภาคที่ 1 ถึง 5 จึงลงรหัสเป็น 1 ถึง 7 แทน +3

3. บันทึกข้อมูลลงทางเทอร์มินอล สำหรับวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX (Statistical Package for the Social Sciences X) ณ สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีการวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เปลี่ยนรหัสในภาคที่ 1 ถึง 5 จากคะแนน 1 ถึง 7 เป็น -3 ถึง +3 ด้วยคำสั่ง RECODE
2. คำนวณหาทัศนคติต่อชนิดของการให้นมบุตร (A_B) โดยนำคะแนนรวมทัศนคติต่อการให้นมมารดา ลบด้วยคะแนนรวมทัศนคติต่อการให้นมขวด เป็นรายบุคคล ซึ่งได้จากการวัดทางตรงด้วยมาตรจำแนกความหมาย
3. คำนวณหาการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในชนิดของการให้นมบุตร (SN) โดยนำคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการให้นมมารดา ลบด้วยคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการให้นมขวด เป็นรายบุคคล
4. คำนวณเจตนาในชนิดของการให้นมบุตร (I) โดยนำคะแนนเจตนาในการให้นมมารดา ลบด้วยคะแนนเจตนาในการให้นมขวด เป็นรายบุคคล
5. คำนวณหาคะแนนพฤติกรรมการให้นมบุตร โดยนำค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งของการให้นมมารดาภายใน 1 วัน ลบด้วยค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งของการให้นมขวดภายใน 1 วัน ทหารด้วยจำนวนครั้งในการให้นมบุตรทั้งหมดภายใน 1 วัน เป็นรายบุคคล
6. คำนวณหาทัศนคติต่อชนิดของการให้นมบุตรโดยการวัดทางอ้อม ($\sum_{i=1}^n b_i e_i$) เป็นรายบุคคล ซึ่งได้จากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการให้นมมารดา กับการประเมินผลของการให้นมมารดา ลบด้วยผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการให้นมขวด และการประเมินผลของการให้นมขวด

7. คำนวณหาการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในชนิดของการให้มอบตราโดยการวัดทางอ้อม $(\sum_{i=1}^m NB_i Mc_i)$ เป็นรายบุคคล ซึ่งได้จากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อที่มีต่อความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลใกล้ชิดในการให้มอบตรา และแรงจูงใจที่จะทำตามกลุ่มบุคคลใกล้ชิด

ลบด้วยผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อที่มีต่อความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลใกล้ชิดในการให้มอบตรา และแรงจูงใจที่จะทำตามกลุ่มบุคคลใกล้ชิด

8. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน (Pearson) ระหว่างทัศนคติ (A_B) และผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อ เกี่ยวกับผลของการกระทำ และการประเมินผลของการกระทำ $(\sum_{i=1}^n b_i e_i)$

9. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน (Pearson) ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อที่มีต่อความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลใกล้ชิดและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มบุคคลใกล้ชิด $(\sum_{i=1}^m NB_i Mc_i)$

10. สร้างแบบจำลองทำนาย เจตนาเชิงพฤติกรรมในชนิดของการให้มอบตรา โดย คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (W_1, W_2) จากสมการถดถอยดังนี้

$$I = W_1 A_B + W_2 SN$$

11. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่างเจตนาในชนิดของการให้มอบตราของหญิงมีครรภ์ (I) กับพฤติกรรมให้มอบตราของมารดา (B)

12. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยัมเลขคณิต ของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (b_i) การประเมินผลกรรม (e_i) ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (NB_i) และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Mc_i) ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

ก กลุ่มที่เคยและไม่เคยมีประสบการณ์ในการให้มอบตรา

ข กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าหรือ เท่ากับประถมศึกษาตอนปลาย และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าหรือ เท่ากับมัธยมศึกษาตอนต้น